

บทบรรณาธิการ: รั้งน้อง มรก.มหาสารคาม ไม่ใช่แค่

เรื่องตัวบุคคล

written by Adithep Chanthet | กรกฎาคม 19, 2017

โดยบุรพา เล็กถ้วนงาม

หลังจากเมื่อวันที่ 15 ก.ค. 2560 ภาพนิ่งและคลิปวีดีโอการรั้งน้องที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มรก.มหาสารคาม) ปรากฏผ่าน [เพจเฟซบุ๊กแหม่มโพธิ์ดำ](#) จากนั้น สื่อกระแสหลักนำข้อมูลชุดนี้ไปผลิตเป็นข่าวอย่างเช่น [เว็บไซต์มติชนออนไลน์](#) ส่งผลให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงความเหมาะสมของการรั้งน้อง ในที่สุด รั้งน้องแทน อธิการบดี มรก.มหาสารคาม จึงออกมาแถลงข่าวเมื่อวันที่ 17 ก.ค. 2560 พร้อมแจกเอกสารแถลงการณ์มีใจความ โดยสรุปว่า มหาวิทยาลัยจะตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริงและแสดงความเสียใจต่อกิจกรรมรั้งน้องดังกล่าว ขณะเดียวกัน นักศึกษารุ่นพี่ที่เป็นผู้จัดกิจกรรมรั้งน้องก็ออกมาขอโทษและยอมรับผิดต่อสิ่งที่เกิดขึ้น

เรื่องราวทั้งหมดควรจะจบลงแบบนี้ ตรงที่เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องตัวบุคคล พร้อมคำอธิบายว่ามหาวิทยาลัยห้ามจัด กิจกรรมรั้งน้องในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม แต่นักศึกษารุ่นพี่บางคนของสาขาดนตรีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์กลับไปจัดกิจกรรมนอกรอบกันเอง

แต่ข้อมูลอีกแง่มุมจากนักศึกษารุ่นพี่ระบุว่า การรั้งน้องด้วยการป้อนของเหลวคล้ายสิ่งปฏิภูลใส่ปากรุ่นน้องของสาขา การดนตรี และการให้รุ่นน้องจับอวัยวะเพศคนอื่นของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ไม่ใช่กิจกรรมที่ปกปิดซ่อนเร้นเพราะ เกิดขึ้นบริเวณหลังตึกคณะในรั้วมหาวิทยาลัย แต่ทำไมถึงไม่มีอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่พบเห็นแล้วเข้าไปห้ามปราม เป็นไปได้หรือไม่ว่า การรั้งน้องในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นโดยทั่วไปในมรก.มหาสารคามแต่ไม่เป็นข่าว

แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือ กิจกรรมรั้งน้องดังกล่าวไม่ได้เป็นกิจกรรมขององค์การนักศึกษาเอง แต่เป็นส่วนหนึ่งของ “ระบบทรานสคริปกิจกรรม”

ระบบทรานสคริปกิจกรรมเป็นระบบที่มหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศไทย อาทิ [ม.ธรรมศาสตร์](#) [ม.สงขลานครินทร์](#) [ม.ขอนแก่น](#) [ม.พะเยา](#) นำมาใช้ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ โดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด หลักสูตรกิจกรรมว่า หลักสูตรกิจกรรมมีกี่หน่วยกิต ประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง จากนั้นให้นักศึกษาเข้าร่วม กิจกรรมที่กำหนดไว้ เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมก็จะได้รับการบันทึกหน่วยกิต และหากได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร ก็จะได้รับใบประกาศทรานสคริปกิจกรรมหลังสำเร็จการศึกษา

ฉะนั้นมหาวิทยาลัยที่มีระบบทรานสคริปกิจกรรมต้องมอบทรานสคริปให้กับผู้สำเร็จการศึกษา 2 ใบ ใบแรกคือทร

านสคริปผลการเรียนทั่วไป และใบที่สองคือทรานสคริปกิจกรรม

[นายวุฒิพล ฉัตรจรัสกุล](#) รักษาราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามยอมรับว่า มหาวิทยาลัยมีระบบทรานสคริปกิจกรรมจริง โดยในการขออนุมัติจบการศึกษา นักศึกษาจะต้องมีชั่วโมงการเข้าร่วมกิจกรรมครบถ้วนตามที่ระบบกำหนด

The screenshot shows a Facebook post from the official page of Rajabhat Mahasarakham University. The post title is "#ทำไมต้องเข้าร่วมกิจกรรม" (Why must we participate in activities?). The post content includes a link to a page on pageqq.com: <https://www.pageqq.com/en/content/view/page/cntth1/0-3374596.html>. Below the link is a preview of the page content, which repeats the title and mentions that the university is an institution that manages education according to pageqq.com. The post is dated 31 พ.ค. เวลา 17:16. At the bottom of the screenshot, there is a text input field for comments that says "เขียนความคิดเห็น..." (Write your opinion...).

เพจเฟซบุ๊ก ทรานสคริปกิจกรรม มรภ.มหาสารคาม อธิบายถึงเหตุผลและความจำเป็นของสมุดกิจกรรมเพื่อบันทึกกิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมระหว่างการศึกษาเพื่อนำมาขอรับทรานสคริปกิจกรรมหลังสำเร็จการศึกษา

เมื่อวันที่ 31 พ.ค. 2560 เพจเฟซบุ๊กทรานสคริปกิจกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เผยแพร่บทความ [ทำไมต้องเข้าร่วมกิจกรรม](#) ว่า “ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่มีสมุดกิจกรรมก็จบ จริงหรือไม่ ... จริงครับ ไม่เข้าร่วมก็จบ ไม่มีสมุดกิจกรรมก็จบ แต่ไม่สามารถรับใบ Transcript (ทรานสคริป) และใบรับรองการสำเร็จการศึกษาได้”

ทำไมต้องเข้าร่วมกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 ที่กำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคม ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทุนบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตและส่งเสริมวิทยฐานะครู

การบริหารจัดการได้ใช้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นเครื่องมือมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะแผนยุทธศาสตร์ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยกำหนดในพันธกิจที่ว่า "ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย"

#ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่มีสมุดกิจกรรมก็จบ_จริงหรือไม่....จริงครับ ไม่เข้าร่วมก็จบ ไม่มีสมุดกิจกรรมก็จบ แต่ไม่สามารถรับใบ Transcript และใบรับรองการสำเร็จการศึกษาได้ ดังนั้น คำพูดที่ได้ยิน ปากต่อปาก จากรุ่นพี่ รุ่นน้อง ที่ว่า ไม่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมหรอก ยังไงก็จบ กิจกรรมไม่มีผลอะไร อย่าไปหลงเชื่อครับ เพราะเมื่อถึงวันปัจฉิมนิเทศ ก่อนสำเร็จการศึกษา รุ่นพี่เหล่านั้นแหละครับ ที่วิ่งเต้นหาสมุดกิจกรรม หาใบรับรองการเข้าร่วมกิจกรรม เพราะตอนเขาจัดให้เข้าร่วม ก็ไม่เข้าร่วม ดังนั้นแล้ว กิจกรรมทุกกิจกรรม หรือกระบวนการใดๆ ก็แล้วแต่ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ให้นักศึกษาเข้าร่วม มีความหมาย มีคุณค่า และมีความสำคัญ เสมอครับ

#กิจกรรมสำคัญไหน
ตอนเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย นักศึกษาอาจจะยังไม่เห็นคุณค่า หรือความสำคัญของกิจกรรม เพราะในช่วงที่เรียนอยู่นั้น ก็ยังไม่จำเป็นต้องนำผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมมาใช้สักเท่าไรหรอก แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว และเมื่อต้องไปทำงาน ต้องไปใช้ชีวิตร่วมกับสังคมทำงาน เมื่อนั้นทุกคนจะต้องหวนคิดถึงชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย เพราะการต้องออกไปเผชิญโลกกว้าง สังคมแห่งความเป็นจริง สังคมแห่งการแข่งขัน และต่อสู้ ส่วนแล้วแต่จะต้องมีเทคนิค มีวิธีการ มีความเฉลียวฉลาด เพื่อจะก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายเสมอ การเข้าร่วมกิจกรรม คือการเปิดโลกทัศน์ เปิดมุมมอง ทำให้เราได้รู้ ได้

เพจเฟซบุ๊ก ทรานสคริปกิจกรรม มรภ.มหาสารคาม ระบุว่า หากนักศึกษาไม่มีสมุดกิจกรรม หลังเรียนจบก็จะไม่ได้รับวุฒิการศึกษา

นั่นเท่ากับว่า ทรานสคริปกิจกรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ขาดไม่ได้หากนักศึกษาต้องการได้รับทรานสคริปทั่วไป (ทรานสคริปอีกใบ) หลังจากสำเร็จการศึกษา เงื่อนไขนี้จึงน่าจะเป็นแรงกดดันให้นักศึกษาปีหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องเพื่อให้ได้หน่วยกิตของกิจกรรมตามหลักสูตร จึงนำมาสู่คำตอบว่าทำไมรุ่นพี่จึงสามารถจัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวได้โดยไม่ต้องบังคับให้รุ่นน้องเข้าร่วมกิจกรรม นั่นเป็นเพราะกิจกรรมการรับน้องเป็นกิจกรรมตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ และนักศึกษาปีหนึ่งมีความต้องการได้หน่วยกิตของกิจกรรม

คำถามคือ นอกจากการรับน้องแล้วมีกิจกรรมอื่นๆ ให้เข้าร่วมเพื่อให้ได้หน่วยกิตอีกไหม ถ้าไม่มีกิจกรรมอื่นให้เลือก มันก็คือการมัดมือชกให้เข้าร่วมการรับน้องนั่นเอง

ดังนั้น การกล่าวโทษนักศึกษารุ่นพี่ว่าเป็นสาเหตุของการรับน้องแบบสุ่มเสี่ยงนั้นจะเป็นการมองปัญหาตรงจุดหรือไม่ หรือกรณีทั้งหมดควรเป็นความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยที่กำหนดให้กิจกรรมรับน้องอยู่ในระบบทรานสคริปกิจกรรม แล้วไม่ควบคุมให้ไม่มีการละเมิดสิทธินักศึกษา หรือว่ามหาวิทยาลัยไม่ได้ต้องการควบคุมการละเมิดสิทธิ

นักศึกษาเพราะเห็นว่าการรับน้องในลักษณะดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการธำรงรักษาไว้ซึ่งระบบโซดัส (ระบบที่รุ่นพี่ใช้อำนาจกระทำต่อรุ่นน้องเพื่อสร้างระบบพวกพ้อง) ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกของมหาวิทยาลัยในการปกครองนักศึกษาด้วยระบบอาวุโสตามลำดับชั้นปีลงไป

เพื่อพิสูจน์สมมติฐานดังกล่าว มีคำถามพื้นฐาน คือ ทำไมการรับน้องด้วยระบบโซดัสจึงยังดำรงอยู่ได้โดยทั่วไปหากอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมรภ.มหาสารคามและสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ของไทยเข้มงวดกวดขัน จะเป็นไปได้หรือไม่ว่า สาเหตุที่ระบบโซดัสในมหาวิทยาลัยดำรงอยู่ได้เป็นเพราะมหาวิทยาลัยของไทยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยที่ตั้งอยู่บนความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ (ความสัมพันธ์ระบบพรรคพวกที่เห็นคนไม่เท่ากันโดยผู้ใหญ่ให้คุณให้โทษผู้น้อย) มหาวิทยาลัยของไทยจึงต้องการรักษาความสัมพันธ์นั้นไว้ เพราะจะทำให้ตัวเอง (คณาจารย์และเจ้าหน้าที่) ดำรงสถานะที่สูงกว่าคนทั่วไปในสังคมต่อไป ตัวอย่างเช่น การเข้ารับตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ของอธิการบดี 9 คน เพราะขนาดการเข้าไปร่วมกับคณะรัฐประหารที่ยึดอำนาจไปจากประชาชนยังทำได้ แล้วเรื่องอื่นที่ต้องลิดรอนเสรีภาพของนิสิตนักศึกษาเพื่อรักษาโครงสร้างการปกครองที่รัฐราชการเป็นผู้ใหญ่ ทำไมจะทำได้

ในอีกมุมหนึ่ง ระบบทรานสคริปกิจกรรมยังมีส่วนกำหนดให้นิสิตนักศึกษาทำกิจกรรมเฉพาะที่อยู่ในหลักสูตร เนื่องจากมีหน่วยกิตให้ ทำให้กิจกรรมนักศึกษาแปรสภาพจากกิจกรรมที่เป็นของนักศึกษาจริงๆ ที่ควรมีอิสระทางความคิด มีจินตนาการ และมีความฝัน กลายเป็นกิจกรรมที่อยู่ภายใต้กรอบที่มหาวิทยาลัยต้องการ หรือพูดได้ว่า ทรานสคริปกิจกรรมเป็นเครื่องมือควบคุมความคิดและการใช้ชีวิตนิสิตนักศึกษาโดยมหาวิทยาลัยอีกทางหนึ่งที่ก้าวล่วงไปถึงการควบคุมการใช้เวลาว่างนอกห้องเรียน(การควบคุมขั้นแรกคือการควบคุมด้วยการเรียนการสอน)

เมื่อความคิดของนิสิตนักศึกษาถูกควบคุมโดยคนรุ่นเก่าแล้ว สิ่งใหม่จะงอกงามขึ้นมาได้อย่างไร ผู้ที่สำเร็จการศึกษาซึ่งจะเติบโตเป็นคนชั้นกลางต่อไป คงมีจะแต่คนที่ถูกกำหนดความคิดตามลำดับชั้นเอาไว้แล้ว ซึ่งพวกเขาคงไม่ตั้งคำถามต่อโครงสร้างทางสังคมที่เป็นอยู่

จึงสรุปได้ว่า การรับน้องที่มรภ.มหาสารคามนอกจากจะไม่ใช่เรื่องของตัวบุคคลแล้ว ยังสะท้อนถึงระบบอุปถัมภ์ที่เป็นรากฐานของระบอบเผด็จการซึ่งครอบงำวงการศึกษไทยได้เป็นอย่างดี